

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 70

БЕРЕЗЕНЬ • MARZ 2018 • Nr. 5 (2985)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

ТРИ ГОЛОВНІ СПОКУСИ

Один з образів 40-денного посту – це піст Господа Бога і Спаси нашого Ісуса Христа. Тобто той піст, який завершився спокусами від диявола. І коли ми говоримо про свій піст, маємо згадати про ті спокуси, які пропонував диявол Христу, бо вони актуальні і для нас.

Перша спокуса – хліб. Диявол пропонує: «Ну, ти ж Син Божий, зроби, щоб цей камінь став хлібом». Ця спокуса хлібом, спокуса забезпечення життя присуття в нашому житті. Христос відповів: «Не хлібом єдиним буде жити людина».

Друга спокуса – диво. «Кинься вниз із храму, і ангели на руках тебе понесуть.» Дуже часто ми також вимагаємо від Бога дива, ми його спокушаємо. «Господи, зроби за нас, зроби, щоб все відбулося дивним чином». Це теж та спокуса, з якою зазвичай стикається віруюча людина.

Третя спокуса – влада. Диявол показує Спасителю всі царства і говорить: «Буде все твоє, тільки поклонися мені». Дуже часто ми не витримуємо цієї спокуси владою. Нам здається, що влада це десь там далеко, десь там нагорі. Але у кожного з нас є влада над кимось: це можуть бути діти, друзі, співробітники. Може бути багато варіантів

«У цей день висить на Древі Той, Хто повісив землю над безоднею. Вінцем від терну вінчається Цар Ангелів. В удавану багряницю вдягається Той, Хто одягає небо хмарами. Приймає удар по обличчю Той, Хто звільнив Адама в Йордані. Цвяхами було прикуто Жениха Церкви. Списом було простролено Сина Діви. Покланяємось Стражданням Твоїм, Христе. Покажи нам і славне Твоє Воскресіння!»
(Антифон 15 Утрени Страстей)

На світлині «5 Каналу» плащаниця кінця XVIII століття з села Медина на Івано-Франківщині. Рани Христа зображені неначе скриньки для зберігання мощів. Вона була знайдена під час реставрації старої церкви, під її покрівлю. Можливо, була захована в період гоніння на Церкву

цієї спокуси. Але ми маємо навчитися ставитися до влади, яку маємо, по-християнськи. В іншому місці Господь про це говорить так: «Це князі володарюють над народами, а якщо хтось хоче у вас бути більшим, нехай буде всім слугою».

Христос відкидає всі три спокуси і говорить: «Відійди від Мене, сатано», і після цього виходить на суспільну проповідь. Ми пам'ятаємо і інші слова євангельські, що спокуси диявольські виганяються постом і молитвою. Тобто, піст – дуже важлива річ у нашому житті і у боротьбі зі спокусами.

**Протоієрей
Георгій Коваленко,
«Православ'є в Україні»**

**На 3 та 4 сторінках ми
особливу увагу приділили
Страстному тижню.
Там о. О. Кіндій відповідає
на багато запитань щодо цього
виняткового періоду в житті
християнина**

До подій весни 2014-го року, Олександр Хомченко був пастором протестантської церкви у Донецьку. Був одним із організаторів «Молитовного Майдану» у Донецьку і, за його словами, вів богослужіння навіть тоді, коли «російські танки уже увійшли у Донецьк». Після одного з богослужінь Хомченка арештували. У полоні солдати російської розвідки жорстоко били пастора і тричі виводили на розстріл. Після звільнення з полону Хомченко переїхав до Миколаєва. Невдовзі після цього він повернувся до служіння у храмі, розташованому в Мар'їнці практично на лінії вогню.

Радіо Свобода

ІШОВ НА ГОЛГОФУ ЩОДНЯ

16 лютого українська Мар'їнка проводила в останній шлях Олександра Хомченка, донецького пастора, який день за днем, місяць за місяцем, у всіх на виду молився за Україну в окупованому Донецьку. 4 серпня 2014 року його заарештували, піддали страшним тортурам, підвішували на дибу, душили. І тільки коли віряни зібралися під дверима місцевого «НКВД» – випустили. Потім, до останнього дня допомагав людям в зоні війни.

Я часто думаю, яка сила духу має бути в людині, щоб в окупованому місті, під дулами автоматів, йти до хреста і молитися за Україну!? Нас християн так багато, а готових піти на Голгофу так мало. А він зі своїми братами – йшов. День за днем. Лишив на тій Голгофі здоров'я, але не совість і не душу. Царство Небесне!

Наталія Хомченко, з Фейсбуку

Одне із найбільших міст Ізраїлю – Хайфа, славиться Багайськими садами, які зеленими терасами спускаються вздовж гори Кармель від Храму Бааба до Німецької колонії...

На сторінках 4, 5, 6 публікуємо заключний матеріал нашого кореспондента Дмитра Мірецького зі Святої землі

ХТ

Скульптор
Лео Мол (Леонід
Молодожанин)
біля фігури
Т. Шевченка
в студії.
27 червня 1964 р.
Цей пам'ятник
було встановлено
у Вашингтоні

ТАРАС ШЕВЧЕНКО – ПІСЛАНЕЦЬ БОЖИЙ

Т. Шевченко (1814–1861), як переважаюча більшість вчених, був глибоковіруючою людиною. Був він витвором українського народу: релігійний, терпеливий у горю, здібний. Навіть його життя утотожнювалось з поневоленним народом: 25 літ кріпацтва-неволі, 10 літ каторги (1847–1857), решта, 12 літ, поліцейного нагляду!

переносить гідно свій душевний біль, виявляючи ніжну материнську любов до сина Марка, тільки завдяки своїм молитвам-прощам і вірі в Божу поміч.

З-поміж біблійних Шевченкових сюжетів згадаймо лише «Псалми Давидові» (1845), «Неофіти» (1857), «Марію» (1859). У «Псалмах» Шевченко молить Бога за Україну, виконуючи волю Божу, яку передає людям, як по Божому необхідно жити! У них Шевченко себе заявив на Божих висотах молитовною формою псалмів. А в «Неофітах» Матір Божу: «Благословенна в жєнах, Свята Праведная Мати Святого Сина на землі...». І щоб:

*І на Україні святилось,
Те слово, Божеє кадило,
Кадило Істини. Амінь!*

«Марія» це – поема радісного й страдницького буття Божої Матері: Назарет, Вифлеєм, Єгипет, Єрусалим і Голгота. «Бо за Сином Свята Мати всюди йшла», де Її Син «поніс лукавим правди слово». І тому поет так благає Її ради безталанного свого народу:

*Все упованіє мое
На Тебе, мій пресвітлий раю,
На милосердіє Твоє,
Все упованіє мое...*

*Подай їм силу
Твого мученика-Сина
Щоб хрест-кайдани донесли
До самого, самого краю,
Достойно пітая! Благаю!*

Неабияким образотворчим мистцем був теж Шевченко. З 1300 його картин є чимало таких, які відзначаються релігійними мотивами: «Ап. Петро» (1851), «Св. Севастіян» (1856), «Причта про блудного сина» (серія малюнків з 1856–57 р.), «Самаритянка» (1856). За «Хлопчика-жебрака, який ділиться хлібом зі собакою» (1840) та «Циганку-ворожку» (1841) був нагороджений срібними медалями, а за «Причту про робітників на винограднику» і «Святу родину» (Гравюри з 1858 р.) дістав від Академії мистецтв титул академіка.

Рівнож Шевченко був практикуючим християнином. Наставлення його душі віддзеркалює лист його з Орської кріпости (25.02.1848 р.) до княжни Варвари Рєпніної: «Перед благовістом до утрєні згадав слова Розп'ятого за нас і неначе ожив: пішов до утрєні й молився радісно, чисто, як може ніколи досі. Я тепєр говію й сьогодні причащався Св. Таїн. Хотів би, щоб усе

життя моє було таке чисте й прекрасне, як сей день».

Альфред Єнсєн (1859–1921), шведський славіст, так писав про Шевченка у 1916 р.: «Він займає особливе місце в світовій літературі, він сам створив літературу і втілює у своїх віршах душу всього народу». А польський літературознавець Єжи Єнджеєвич (1902–1975) підкреслив: «Бог знаходиться в цїлій творчості Шевченка, від перших до останніх днів його життя». При тїм зазначає, що для поета Біблія являлась джерелом надхнення, додаючи, що «він, насправді, самотній був геніальним організатором народньої свідомости українців».

Роже Тїссеран, французький знавець Сходу, устами України так схарактеризував поета: «Я знайшла свого пророка й короля в нїм, який своїм генієм і терпінням, своїм патріотизмом і надїєю є моїм найбільшим, найправдивішим і найчистішим втіленням-прообразом».

Воїстину, Шевченко був прообразом страдницької України, її післанцем Божим, генієм і пророком!

**Іван Вергун,
«Голос Христа
Чоловіколюбця»**

У своїх чародійних поемах, яким немає рівня в світі, Тарас борється за Божу правду на землі, за Україну та її волю, бо вважає, що воля та справедливість є найбільшими скарбами Божими.

«Бог Шевченка – абсолютна правда, добро й краса. Україна – видиме втілення цих Божих властивостей, а людина їх живий носій [образ Божий]» – наголошує проф. Трохим Пасічник. І додає: «У "Кобзарі" слово Бог зустрічається 758 разів». [...] Безсумнівно, Шевченко – найбільший християнський поет, післанець Божий для України та решти світу!

У його віршах часто зустрічаємо такі вирази: «Боже мій, єдиний, великий»; «мир Божий, святий Господь, все

од Бога»... Теж прославляє Матір Божу: «пречистая, прєсвятая, прєнепорочная»... Їм поет завжди молиться й просить їх у своїх поемах за свій безталанний нарід. Не дивно, отже, що поет для своєї революційної поеми «Кавказ», в якій 20 разів є згадка про Бога, взяв мотто з Єремїї (9,1).

У Посланію «І мертвим, і живим, і ненароджєним...», в якій є вказівки християнські щодо визволення України, поет наминає свій нарід: «Свого не цурайтесь, бо хто матір забуває, того Бог карає!».

В поемі «Наймичка», яка вважається перлиною Шевченкової творчості та яку можна зачислити до найвидатніших творів світової літератури, Ганна-покритка

ХТ

5 ПРИЧИН, ЧЕРЕЗ ЯКІ КАТОЛИКИ ПОКИДАЮТЬ ЦЕРКВУ (2)

На світі мільйони католиків залишають свою Католицьку Церкву і йдуть до інших конфесій, і в кожного своя причина та історія. Втім, я обрав лише п'ять, адже через них я сам ледь не покинув Церкву.

2. СВЯТІСТЬ ЗА П'ЯТЬ СЕКУНД

Колись мій знайомий пастор сказав: приходь до нас – і в тебе відразу зникнуть усі головні духовні проблеми! Це була заманлива пропозиція, оскільки я постійно впадаю в ті самі гріхи. Проте якщо не бачиш своїх помилок, це не означає, що їх немає. Підійди до будь-якого прохожого на вулиці і скажи, що він грішник. Почуєш у відповідь, що це неправда, адже він нічого не вкрав, нікого не вбив, не згвалтував. Бо чим далі від Бога, тим менше світла і більша темрява. Недарма Давид просить Бога, щоб очистив його від гріхів, які таємні для нього (Пс 19, 13). Бо якщо «я кажу, що не маю гріха, то неправдомовець і правди у мені немає. А якщо ходимо у світлі, як і

Він сам у світлі, то маємо спільність одне з одним, і кров Ісуса Христа, Його Сина, нас очищує від гріха. Коли ж ми кажемо, що гріха не маємо, то ми самих себе обманюємо і правди в нас немає. Як же ми визнаємо гріхи наші, то Він вірний і праведний, щоб нам простити гріхи наші й очистити нас від усякої неправди. Коли ж ми кажемо, що не згрішили, то ми чинимо Його неправдомовним і слова Його в нас немає» (1 Йн 1, 6–10). Недарма Отці Церкви казали, що християни у переконанні своєї святості повбивали б один одного, якби Господь не допустив одного хоча б гріха у їхньому житті!

Колись в один жіночий монастир – Ля Рошель, який славився

своєю дисципліною і водночас із презирством дивився на решту Церкви, загрузло у гріхах, завітав один мандрівник. Монахинь, які там мешкали, він згодом охарактеризував так: **побожні як ангели, проте горді як дияволиці**. Бо усвідомлення своєї гріховності й слабкості чинить нас покірними та відкритими на Бога. Недарма ми кажемо перед Причастям: «Господи, я недостойний, щоб Ти прийшов до мене; але скажи лише Слово, і одужає душа моя». Адже всі розколи та ересі починалися з почуття власної вишчості, досконалості. Недарма гординя – найголовніший гріх, адже з нього починав і сам диявол, коли влаштував свій сепаратизм.

Павел Кучинський, «Океан»

Варто завжди пам'ятати, що гріха не має лише Господь, а те, що я сьогодні не впав, – аж ніяк не моя заслуга, а Христова благодать. Він приходить кожного дня, щоб мене спасати з мого пекла. Можливо, великі гріхи і впадають у вічі, проте малі подібні до бур'яну: потребують регулярного і ретельного видалення, адже дуже швидко заповнюють всю душу. (далі буде)

Олександр Бучковський, CREDO

З Катехизису УГКЦ

Святий Йоан Золотоустий, навчаючи про піст, наголошує на плодах посту в моральному та духовному житті: «Як користь із посту, якщо ми провели його без добрих діл? Коли хтось скаже: "Я постив цілу Чотиридесятницю", то ти скажи: "Я мав ворога і примирився, мав звичку злословити й покинув її, мав звичку божитися і позбувся тієї поганої звички"». Якщо провести піст із ревністю, то, як навчає Золотоустий, «одного тижня перестанемо клястися, наступного – подолаємо гнів, а ще через тиждень – викоренимо обмови, а в подальші тижні, ідучи такою дорогою все вище й вище, осягнемо вершину чесноти». (570)

ЯК ПЕРЕЖИТИ СТРАСНІ ДНІ?

Наближається свято Воскресіння. Це особливий час у році, до якого свідомі християни готуються протягом Великого посту. Ми попросили о. Олега Кіндія розповісти про історичні аспекти Страсних днів, їх важливість та актуальність для кожного.

► Чим особливий є час Страсного тижня у Великому пості?

о. О. Кіндій: Великий піст, це винятковий час підготовки до найбільшого християнського свята – Воскресіння Ісуса Христа, свята Пасхи. У цей час ми намагаємося позбутися поганих звичок, виховати чесноти, переосмислити своє життя, оновитися духовно. А Страсний тиждень, з церковної практики, вже не є частиною Великого посту, а кульмінаційним тижнем цілого церковного року, під час якого ми хоч і також постимо, але присвячуємо особливу увагу історичним подіям, які відбулися дві тисячі років тому, неначе намагаючись пережити їх особисто, день за днем, крок за кроком.

► Які приписи Церкви щодо цього часу?

о. О. Кіндій: У ці дні Церква заохочує своїх вірних дотримуватися усіх тих самих приписів, що й під час Великого посту, але з дещо іншої перспективи. Дотепер ми дотримувалися певних обмежень в їжі, забавах, одязі тощо, щоб духовно оновитися. Під час Страсного тижня ми повинні зробити підсумки та висновки з попередньої великопосної подорожі, задуматися над тим, що нам вдалося, а що ні. Особливу увагу потрібно присвятити молитві та читанню Святого Письма. Починаючи з Чистого Четверга, у всіх церквах відбуваються особливі Богослужіння. Переважно вірні є свідомі обов'язку поцілувати Плащаницю у Страсну П'ятницю, але можливо менше знають, що у перші три дні цього тижня правиться Літургія Напередосвячених Дарів, у Великий, або Чистий Четвер, та у Велику Суботу – Літургія Св. Василя Великого. У Страсну П'ятницю Літургії немає, натомість відправляються Царські Часи, під час яких читаються відривки Євангелій, в яких детально описуються події страстей Ісуса Христа та Його смерті. У Чистий Четвер у кафедральних соборах здійснюється обряд обмивання ніг.

► Під час Великого посту часто люди стикаються з різними спокуса-

ми. Особливо вони проявляються у Страсний тиждень. Що б Ви порадили у боротьбі з ними?

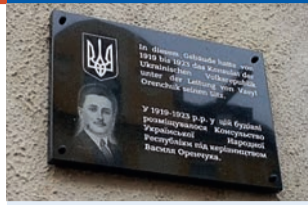
о. О. Кіндій: Справді, коли відбуваються особливо важливі події в житті людини, а зокрема у час Страсного тижня, ворог людський, диявол, по-особливому хоче завадити людині і відвернути її увагу від молитви, посту, добрих діл. Він нав'язує людині оправдання, спокуси та інші заняття, які позбавляють людину повноти осмислення пасхальних подій. У цей тиждень Отці Церкви рекомендують більшу увагу присвятити молитві та читанню Святого Письма. А ще просто уникати конфліктних ситуацій, частіше заходити до церкви, творити добро, плекати добрі думки, бажати всім добра, позитивно дивитися на життя, незважаючи на всю трагічність подій Страсного тижня.

► Велика середа – день віддання Ісуса на страждання і смерть. У цей день згадується євангельська подія: коли одна грішниця вилила дорогоцінне миро на Його голову. Чому ця подія згадується в Страсний тиждень і чи є вона актуальною в наш час?

о. О. Кіндій: Так, кожен день Страсного тижня – це намагання відтворити історичні події, які пережив Ісус Христос. Омивання миром ніг Ісуса згадується у контексті передсмертних підготовок до ганебної страти Спасителя. Він сам це пояснює, що Йому доведеться страждати, вмерти, але й воскреснути. У Євангелиста Йоана подія омивання ніг Ісуса описана у контексті Його приходу у Витанію до Марти і Марії, де Він воскресив їхнього брата і свого приятеля Лазаря (Йоана 12, 1–11). У інших Євангеліях ця подія описана не у контексті воскресіння Лазаря, а у контексті останніх повчань, які Ісус промовляє до дванадцятьох апостолів (Мт. 14, 1–11) перед Тайною Вечерею. Ісус сам пояснює, що миро, яке на Нього виливає Марія, – це погребальне миро: «На день мого похорону зберегла вона те миро» (Йо. 12, 7).

Продовження на 4 стор. ►

ВАСИЛЬ ОРЕНЧУК

Відбулася церемонія відкриття пам'ятної дошки на історичній будівлі, у якій з 1919 по 1923 р. розміщувалось Консульство Української Народної Республіки у Мюнхені – перше українське Генеральне консульство за кордоном. Глава української дипломатії Павло Клімкін нагадав, що за часів УНР у Києві було представництво

Баварії, і вже зовсім скоро з'явиться нове. Першим консулом української держави у Мюнхені був Василь Оренчук, призначений на цю посаду 15 листопада 1918 року. Компетенція консульства поширювалася на тодішні землі Баварія, Вюртемберг і Баден. Консульство УНР у Мюнхені припинило роботу внаслідок визнання Німеччиною «Радянської України» 21 грудня 1922 року. Генконсульство УНР розташовувалось за адресою Ainmillerstrasse, 35. Нині Генконсульство України проводить роботу з відновлення могили Василя Оренчука на місцевому цвинтарі «Вальдфрідгоф» [через несплату мита за землю могила було ліквідовано у 1996 році, проте на цьому місці так і не було розміщено іншого поховання, тому відновлення могили можливе]. У 2017 році було здійснено оплату мита за землю на 20 років. Остаточне відновлення могили очікується до кінця 2018 року. (Укрінформ)

НА ГРИГОРІАНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

Українська громада м. Страсбурґа переходить на новий (григоріанський) календар у літургійних богослужіннях. Цей перехід є попереднім, «ad experimentum». Пробний термін застосування нового календаря триватиме 2 роки. У випадку позитивного досвіду, у 2020 році перехід відбудеться остаточно. Перехід на новий календар не перешкоджатиме єднанню українців Страсбурґа зі своїми рідними в Україні. У святкуванні головніших свят року вони єднатимуться зі своїми рідними через спільний почастунок. Дата переходу визначена на понеділок, 12 лютого 2018 р., у перший день Великого Посту за григоріанським календарем. У Паризькій Єпархії це друга громада, яка перейшла на григоріанський календар. Першою стали українці студентського міста Лювен у Бельгії. Також громада м. Санліс має традицію святкувати Різдво Христове згідно григоріанського та юліанського календаря, у питанні інших свят вони дотримуються юліанського календаря. (Єпархія св. Володимира Великого у Парижі для українців у Франції, Бельгії, Нідерландах, Люксембурзі та Швейцарії)

ЛОБІЮВАЛИ НА КОРИСТЬ КРЕМЛЯ

ФБР США звинувачує Пола Манафорта у тому, що він використав офшорні рахунки, щоб у 2012 р. заплатити 2 мільйони євро колишнім європейським політикам за лобіювання інтересів проросійського уряду України. Політичні діячі, відомі як «габсбургська група», вважалися незалежними аналітиками, хоча насправді їх послуги були проплачені лобістами. В обвинувальному висновку йдеться, що групою керує колишній європейський канцлер. Раніше колишньому політехнологу Партії регіонів і экс-главі передвиборного штабу президента США Дональда Трампа Полу Манафорту були пред'явлені звинувачення в ухилинні від податків на доходи, отримані в Україні. Манафорт є центральною фігурою в розслідуванні про можливу змову між командою Д. Трампа і Росією, почасти через численні зв'язки Манафорта з росіянами і його роботу з экс-президентом України В. Януковичем. («Українська Правда»)

ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ АВТОР «ЧОРНОБРИВЦІВ»

На 77-му році життя помер український письменник, автор слів до знаменитої пісні «Чорнобривці» Микола Сингаївський. На вірші поета написано багато пісень. Найпопулярніші з них: «Чорнобривці», «Безсмертник», «Полісяночка», «В краю дитинства», «Сонце в долонях», «Розляглося наше поле». Народився Микола Сингаївський 12 листопада 1936 року на Поліссі в селі Шатрище. Царство небесне! (gazeta.ua)

УКРАЇНА В П'ЯТИРЦІ НАЙБІЛЬШИХ

У 2017 році виручка України від експорту продовольства до ЄС становила 5,5 млрд євро, у порівнянні з попереднім роком вона зросла на 27%. Україна поступилася Бразилії (11,8 млрд євро), США (11) та Аргентині (5,7). На п'ятому місці опинився Китай – 5,4 млрд євро. Лідерами експорту українських аграрних і харчових товарів традиційно є зернові культури – 36,2%, рослинні олії – 25,1%, та насіння олійних культур – 11,3%. (УНІАН)

ВСІ ПРОТИ РОСІЇ ЗА КРИМ

Жодна країна не має права силою змінювати межі будь-якої незалежної держави, як Росія зробила це з Кримом, бо від цього залежить безпека кожної нації. Про це йдеться в матеріалі міністра закордонних справ Великої Британії Бориса Джонсона, приуроченому до роковин анексії Криму Росією. «Від того, чи буде світ дотримуватися цього принципу, залежить безпека кожної нації. Саме тому доля Криму має значення для всіх нас». На думку міністра, після анексії Криму всі держави повинні виважено і рішуче виступити проти Росії. Ці кроки повинні продемонструвати, що жодна країна, незалежно від її розміру, «не може розчленувати свого сусіда і порушити міжнародне право без наслідків для себе». (Радіо Свобода)

ЯК ПЕРЕЖИТИ СТРАСНІ ДНІ?

▼ Продовження. Початок на 3 стор.

Але суть цієї події полягає ще в двох інших аспектах, які між собою пов'язані, а саме: у темі любові між Богом і людиною. По-перше, євангеліст Йоан наголошує на тому, що те дороге миро, яке Юда Іскаріот та інші апостоли воліли б продати та роздати виручку потребуючим, є вираженням великої любові людини до Бога, любові, яка ставить Бога вище за будь-яку іншу матеріальну цінність. А по-друге, ця любов Марії до Христа – це любов жертвенна, і ця жертвенність проявляється не лише у ціні на миро, але також у тому, що Марія використовує власне волосся, щоб обтерти ноги Христу.

► У четвер віруючі згадують становлення Євхаристії. Також цього дня Спаситель умив ноги своїм учням. Чого, на вашу думку, хотів Ісус навчити таким жестом?

о. О. Кіндій: Пасхальні події – це вияв божественної любові до людини, тому кожен день Страсного тижня доповнює цю тему. Якщо у середу ноги Ісусові мила Марія, тобто людина, то у Чистий четвер, сам Ісус, тобто Бог, мие ноги своїм учням. Тут зустрічається Бог і людина у взаємодаруванні. Саме на Тайній Вечері Ісус говорить про Нову заповідь, заповідь Любові: «Любіть один одного, як я Вас полюбив» (Йо.15, 12), саме тут говорить про те, що вже не буде називати своїх учнів учнями, а братами. Ісус доказує, що Він насправді любить, і по наростаючій засвідчує це своїми словами і вчинками.

► Велика П'ятниця – найскорботні-

Джованні Белліні (близько 1430–1516), «Мертвий Христос підтримуваний янголами»

ший час цілого року. Як співпереживати цей день з Ісусом?

о. О. Кіндій: Так, Страсна П'ятниця – найскорботніший день цілого року, але як каже апостол Павло: «Божа сила здійснюється в немочі». Молитва у Гетсиманському саду, схоплення воїнами, принизливий суд перед синедріоном і Понтієм Пилатом, побої, страждання, зрада, несення хреста, агонія на хресті і смерть – це виміри найбільшого приниження і слабкості. Це применшення, скорбота, безвихідь, вираз Божої солідарності з людиною. Бог хоче показати людині, що її розуміє не лише з висоти своєї величч, але й зсередини люд-

ського досвіду. Не лише досвіду комфорту, але й досвіду обмеженості. Господь переніс на собі всі аспекти людського життя, щоб сказати людині: «Я тебе розумію, я з тобою постійно, навіть там, де ти думаєш, що Бог не може увійти».

► Неділя – світлий і радісний день Воскресіння Христового. Яка величч цього свята та його значимість для християн?

о. О. Кіндій: Вже на Голгофі ми побачили справжню Божу величч. Але її зрозуміти можуть не всі. Тому Господь показує, що Він всемогутній і у слабкості, і в силі. Воскресіння Христа – це перемога не лише над смертю,

це перемога над несправедливістю, гріхом, обмеженістю. У воскресінні Христа християнин бачить запевнення свого майбутнього, яке Бог приготував йому від заснування світу. Це майбутнє – не лише абстрактне, якесь духовне, нематеріальне. Це майбутнє включає в себе всю повноту людського життя, і її внутрішній світ, і зовнішній, і тілесний. Тому факт воскресіння Христа містить в собі всю людську природу.

► Що б ви порадили та хотіли побажати християнам, котрі прагнуть з користю для душі пережити Страшний тиждень?

о. О. Кіндій: У ці благословенні дні я хотів би побажати кожній людині ще раз переосмислити Божу любов, побачити своє життя у контексті життя і смерті Ісуса Христа, побачити перспективу свого майбутнього у світлі Воскресіння Христа. Нехай світло і радість цього свята проникне у всі закутки наших сердець, нашої свідомості. Нехай сила Божої перемоги над смертю увійде у кожную домівку, село, місто нашої батьківщини України і всієї планети Земля. І особливо молюся, щоб божественна любов торкнулася тих сердець, які зараз наповнені злом, гріховністю і смертельною ненавистю, і нехай молитва кожного християнина буде спрямована за тих, які потребують Доброї Новини, любові і прощення, які дарувалися Богом на Хресті і у Воскресінні.

Підготували

Оксана Новак і Марічка Тракало,
«Українська молодь Христові»

Розстріл майданівців на вул. Інститутській, 20 лютого 2014

Думи мої...

4 РОКИ ТОМУ...

4 роки тому, 20 лютого, Верховна Рада зібралася на позачергове засідання, щоб ухвалити рішення про припинення «контртерористичної операції», оголошеної Януковичем. Кворум набрали лише ввечері – «регіональна» більшість врешті решт впала під враженням від жорстокості «Беркута» і спецпідрозділів Внутрішніх військ, особливо кримського «Тигру» та перевдягнених в українську форму російських найманців.

Злам настав після вечірнього голосування за постанову «Про засудження насильства в Україні, що призвело до людських жертв», яка зобов'язала солдатів повернутися в казарми, заборонила відкривати вогонь і використовувати зброю взагалі. Янукович тоді зрозумів, що парламент для нього втрачений. Наступного дня, 21 лютого, очеплення урядового кварталу було зняте, силовики кинули свою амуніцію і спецзасоби,

водомети в тому числі, і почали тікати з Києва. Далі втік і Янукович. Ми розуміли, що нам буде важко, але ще не знали наскільки. Хай Господь прийме всіх полеглих за Україну! Дай Боже, не дарма.

Володимир Ар'єв, український парламентарій, з Фейсбуку

ХІТ

ДО МІСТА ГАРМОНІЇ

НОТАТКИ ПОДОРОЖНЬОГО

■ ОРДЕН ВІРИ І ДУХОВНОСТІ

Виноград в біблійні часи в достатку ріс на схилах гори, і дав назву горі Кармель, яка височіє над містом Хайфа. Гірський масив Кармель разом з морем захищають взимку від охолодження райони Хайфи, розташовані біля підніжжя гори Кармель; а райони, розташовані на горі, страждають від сильних вітрів, які поглиблюють холод взимку і полегшують спеку влітку.

Історики стверджують, що гора Кармель в районі Хайфи була заселена вже 50 тисяч років тому. Постояльцями тутешніх печер були навіть неандертальці, але найбільший інтерес для мандрівників являє собою скромне житло пророка Іллі. Він був змушений переховуватися на схилі Виноградника Божого від послідовника куль-

ту Ваала царя Ахава. Є думка, що печера пророка Іллі служила місцем укриття і для Давида, майбутнього царя народу Ізраїлю.

Лише тонка смужка кисейно-білого комірця оживляє скромне вбрання ченця-кармеліта. Їх темно-коричневі сутани часто миготять в Хайфі, адже штаб-квартира Ордену кармелітів була побудована в XVIII столітті прямо над печерою Іллі на схилі Виноградника Божого. Монастир Стелла Маріс – не менш відома пам'ятка Хайфи. Вітражі, тексти латиною по краю купола і стельові фрески нагадують подорожньому біблійні сюжети і пропонують зупинитися на хвилину і присвятити трохи часу для споглядання і аналізу власних думок і прагнень.

Продовження на 5 стор. ►

ДО МІСТА ГАРМОНІЇ

▼ Продовження. Початок на 4 стор.

Можна загадати бажання біля статуї Діви Марії, вирізаної з ливанського кедра і встановленою у вівтарній частині собору. Кармеліти вважають, що саме тут, в печері, на схилі гори, Богородиця відпочивала, тримаючи на руках Ісуса, по дорозі з Єгипту в Назарет.

Під час служби в храмі обителі прокидається старовинний орган. Його глибокий об'ємний звук лине по схилах Виноградника Божого, наче дивовижний птах. Він летить над Багайськими садами, над печерою Іллі і нагадує світові про те, що душа кожного з нас, як мале і нерозумне дитя, потребує виховання і зміцнення.

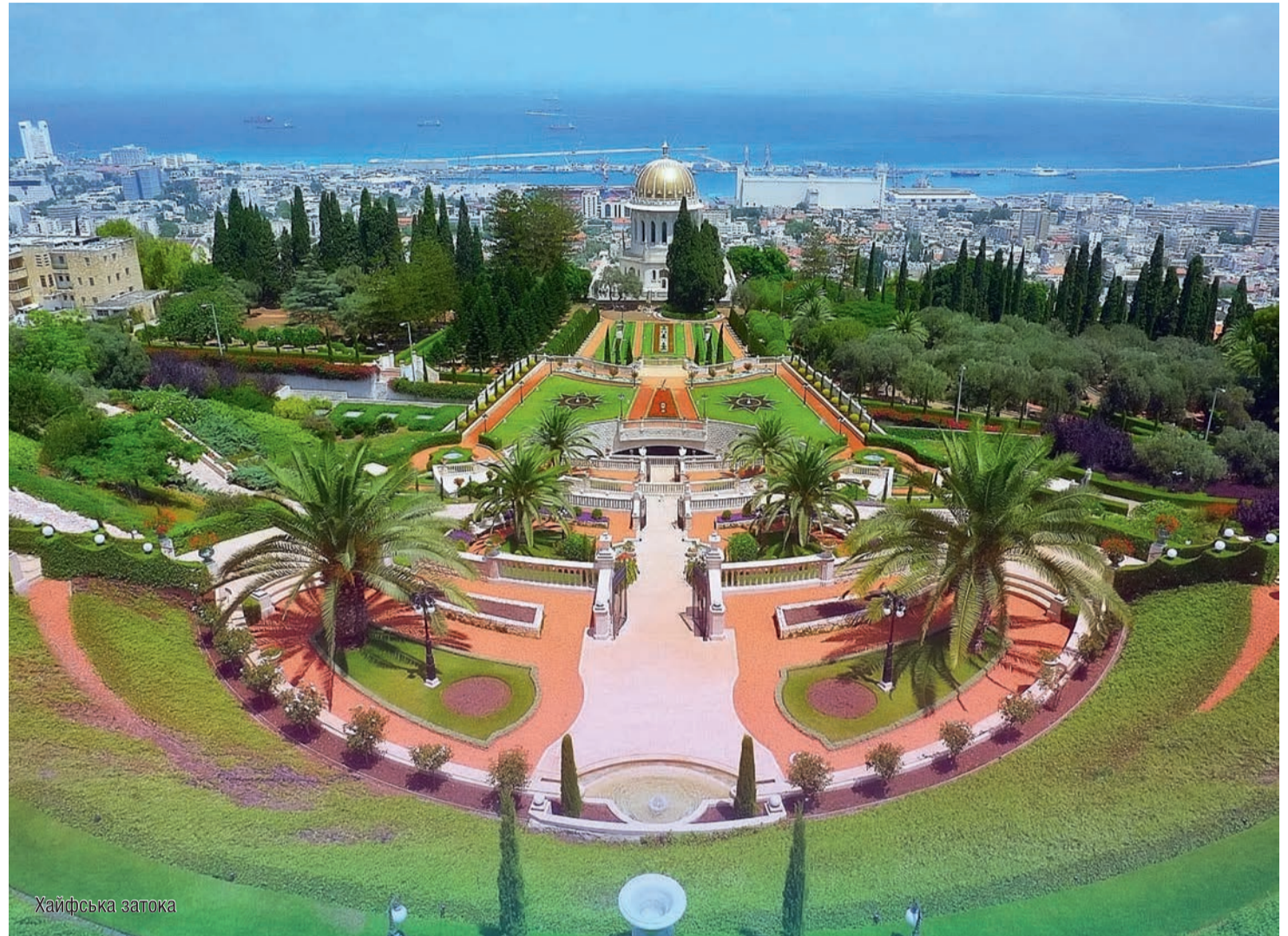
■ ПІВНІЧНА СТОЛИЦЯ ІЗРАЇЛЮ

Хайфська бухта або бухта Акко – невелика затока на Середземноморському узбережжі північного Ізраїлю. У затоку впадає річка Кішон, а на її південному та північному берегах розташовані міста Хайфа і Акко відповідно, тоді як центральна частина оточена пісковими дюнами. На південь від затоки розташована гора Кармель, а на північ – гори Західної Галілеї. Затока Хайфа є єдиною природною затокою на узбережжі Ізраїлю, хоча штучні гавані були створені в портах Ашдода та Ейлата. Історично затока носила назву порту Птолемаїди. З приходом хрестоносців і розбудовою Аккри (зараз Акко) стала називатися портом Сент-Жан де Акр. У XX столітті, з поступовим переходом до використання зручнішої гавані міста Хайфи та розростанням останнього до головного порту Ізраїлю, назва трансформувється у «затоку Хайфа».

Хайфа розташована на відрогах гори Кармель вздовж берегів Середземного моря, головний глибоководний порт на півночі країни, адміністративний центр північного Ізраїлю. У Хайфі мешкають у мирі та злагоді 270 тисяч жителів, представники 6 релігій: християни, іудеї, мусульмани, багаї, ахмадисти і друзи.

Хайфа – єдине місто Ізраїлю, де діє метрополітен. Він являє собою підземний фунікулер «Кармеліт». Складається з однієї одноколійної лінії з короткою двоколійною ділянкою, що дозволяє роз'їзд поїздів; лінія має шість станцій і два поїзди. Управління потягами повністю комп'ютеризоване. Походить від назви гори Кармель, в якій прокладено тунель. Лінія «Кармеліт» є найменшою у світі самостійною системою позавуличного підземного транспорту (метро). Довжина її становить 2 км, включаючи станції, або 1 км 803 м без урахування станцій. «Кармеліт» тому внесено до Книги рекордів Гіннеса. Під час конфліктів між Ізраїлем і терористичною організацією «Хізбалла» в липні-серпні 2006 року, станції «Кармеліт» слугували громадськими бомбосховищами. Вони були відкриті цілодобово, вхід на станції був вільним.

Хайфа і Одеса є містами – побратимами.

Хайфська затока

■ ВОСЬМЕ ЧУДО СВІТУ

Візитною карткою міста Хайфа є всевітній центр релігії Багаї. Розташований він на схилі гори Кармель. Тут зведено храм і розбиті красиві перські сади. Багайський центр був створений в 1890-х роках прихильниками віри Багаї після покупки ними земельної ділянки в Хайфі. Дев'ятнадцять чудових садів каскадом спускаються схилом гори Кармель. Вони служать для спілкування послідовників віри з Богом, які щороку з'їжджаються сюди з усього світу.

Моїм провідником у Багайських садах є історик за фахом, експерт з реклами Олег Юдицький.

Багайські сади добре доглянуті. За ними стежать професійні садівники, а також послідовники релігії на добровільних підставах. Тут представлені рослини з різних куточків землі, що символізує єдність усіх народів світу. Особливе враження викликає сад кактусів і інших рослин пустелі. Сади включають дев'ятнадцять терас, ширина яких від 60 до 400 метрів, і кожна з них унікальна. Вони різної величини і нагадують каскад, який спускається по схилу гори Кармель до Середземного моря. Всі лінії ландшафту строго симетричні. Килими з квітів і висячі сади, в оточенні мальовничих фонтанів, дивовижні огорожі та декоративні скульптури – такого не побачиш у жодному куточку світу. Згори донизу ведуть кам'яні сходи. Підніматися по них можуть лише сповідники багайської релігії, а туристам дозволяється лише спускатися вниз. Уздовж країв сходів по додаткових каналах стікає вода. Вночі вся алея сяє безліччю гірлянд, а ба-

сейни освічує золотиста підсвітка.

Права і ліва частини садів взаємно симетричні, що за багайською вірою означає рівноправність чоловіків і жінок. В середині центру Багаї розташована усипальниця Бааба під золотим куполом, де покоїться прах засновника віри – Багаїя Ули. До неї ведуть 9 терас знизу і зверху 9. Ці числа вважаються священними у багайській вірі.

Всесвітній центр Багаї сьогодні вважається головною пам'яткою міста, і знаходиться під охороною Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Громада з послідовників багайської віри визнана ООН як неурядова організація. В даний час вона тісно співпрацює з Міжнародною організацією допомоги дітям ЮНІСЕФ та Економічною радою ООН в багатьох напрямках.

Неймовірний вигляд, приголомшливі фарби і панорамний огляд міста зробили хайфські сади восьмим чудом світу.

■ НІМЕЦЬКА КОЛОНИЯ. СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Олег Юдицький після екскурсії Багайськими садами запрошує мене на обід до кошерного ресторанчику в Німецькій колонії. Цей міський район неподалік від морського порту має назву Мошава Германіт. Він був заснований німецькими колоністами – темплерами, котрі належали до «Храмової спільноти» (Tempelgesellschaft), відомого також і як «Товариства друзів Єрусалиму» (Jerusalemfreunde). Темплери прибули з південного заходу Німеччини (сучасних Баварії та Баден-Вюртембергу) до Святої Землі

в кінці XIX століття, керуючись вірою в необхідність відновлення Палестини християнськими силами і в те, що проживання в Святій Землі прискорить друге пришествя Христа. Це була перша з декількох колоній, заснованих цією спільнотою в Святій Землі. Інші були побудовані в Сароні біля Яффо, Галілеї і Єрусалимі.

Район Мошава Германіт різко відрізняється від оточуючих: будівлі забезпечені товстими кам'яними стінами, високими черепичними дахами з крутими схилами, глибокими підвалами для зберігання продуктів. В умовах Ізраїлю все це здається дивним: тут немає снігу, щоб знадобилися круті схили даху, влітку набагато приємніше і зручніше спати і збирати дощову воду на плоскому даху. Однак насправді темплери будували свої будинки, ґрунтуючись на результатах багатогранних досліджень, що зачіпають ґрунт, клімат і джерела води. Спочатку, наприклад, вони будували будинки з плоскими дахами, проте потім зрозуміли, що дощову воду простіше накопичувати тоді, коли вона збирається з усього даху в дренажну систему будинку, приєднану до басейну. Черепичні дахи були спеціально спроектовані і побудовані так, щоб їх продував вітер. Завдяки цьому, в спальних приміщеннях, які зазвичай розташовувалися на третьому поверсі (часто суміщеному з горищем), завжди панувала прохолода.

Перше німецьке поселення було засновано в серпні 1868 року, приблизно в трьох кілометрах від міста Хайфи. Темплери будували колонію у відповідності до строгих принципів міського планування.

Продовження на 6 стор. ►

ДО МІСТА ГАРМОНІЇ

▼ Продовження. Початок на 5 стор.

Поселення планувалося так, щоб між ним і Нижнім містом Хайфи, в той час – майже виключно мусульманським, – були розбиті поля. Крім того, поля розташовувалися і по іншу сторону в напрямку нинішнього району Бат-Галім. У 1875 році була закладена головна вулиця шириною 30 метрів, що йде з півночі на південь і прямує далі до порту (нині проспект Бен-Гуріона); будинки будувалися по обидві сторони вулиці. Від головної відходили менші вулиці. У південному кінці колонії знаходилися виноградники. Колонія була побудована як місто-сад, з будинками на одну сім'ю, оточеними садами, і тінистими деревами. Колонія стала першою в Палестині моделлю міського планування.

Чисельність населення у колонії в період між 1870 і 1914 роками коливалося між 300 і 400 жителів. Колоністи купували землі для заснування нових поселень. Вони оселилися у Вифлеємі Галілейському та заснували ще і колонію Вальдхайм.

Темплери зробили для Хайфи майже стільки ж, скільки і турки. Турецька залізниця зробила Хайфу важливим промисловим містом і портом; темплери ж провели першу рейсову лінію карет з Хайфи в Назарет, зробивши Хайфу транзитним центром для паломників. Вони були першими, хто організував регулярне транспортне обслуговування між Яффо, Акрою і Назаретом, що також зробило можливою доставку пошти. Турецька влада створила в Хайфі поліцію, а темплери – пожежну охорону і швидку допомогу. Темплери поклали початок місцевої промисловості, вони отримали автономію і самоврядування, організували свою власну внутрішню службу охорони, побудували госпіталь та готель, відкрили майстерні та заснували фабрику з виробництва мила на основі оливкової олії. Саме завдяки німецькій громаді Хайфа стала розвиватися як європейське місто.

Застосовуючи сучасні методи ведення фермерського господарства, темплери впровадили удобрення землі, кращі методи ротації культур і вирощували нові для Палестини культури, такі як картопля. Вони імпортували сільськогосподарську техніку і зайнялися «змішаним фермерством», поєднуючи молочне тваринництво і обробіток польових культур. Темплери схрестили голландських молочних корів з витривалими «американками» і вивели нову породу, яка добре підходить для ізраїльського клімату. Будучи німцями, темплери не могли жити без пива – так в Палестині з'явилося пивоваріння.

Коли в 1898-му році в Палестину з офіційним візитом прибуває кайзер Німеччини Вільгельм II, темплери, готуючись його зустріти, будують пірс. В Яффо тоді порт був дуже незручний, кораблі вставляли на якір у милі від берега і далі пасажирів пересажували на човни. Ні, для кайзера так не годиться! І будується пірс. З корабля кайзер Вільгельм II

Напис на будинку Німецької колонії у Хайфі є цитатою з Книги Псалмів, в перекладі Івана Огієнка звучить так: «Якщо я забуду за тебе, о Єрусалиме, хай забуде за мене правиця моя!»

зійшов з пірсу до німецької колонії, перші будиночки якої стояли прямо на березі.

Багата німецька колонія виділялася серед свого бідного оточення. Тут жив єдиний в місті лікар, а один з жителів був будівельним інженером. До кінця османської ери колонія налічувала 750 жителів, 150 будинків і десяток різних підприємств. Темплери прекрасно інтегрувалися на Святій Землі. Мали добрі стосунки з сусідами: мусульманами, і з турецькою владою, і з першими єврейськими поселенцями.

Все змінилося під час Першої, а потім під час Другої світової війни. Частина чоловіків, як підданих Кайзера, призвали до німецької імперської армії, що викликало обурення англійців. Британська влада інтернувала багатьох темплерів як підданих ворога – літніх людей відправили в далеке поселення в Галілеї, а молодих чоловіків з сім'ями змусили виїхати до Австралії, в табір для переміщених осіб.

У 1930-х роках в середовищі темплерів посилювалися настрої єднання з нацистською Німеччиною. У Хайфі було відкрито відділення нацистської партії, багато підлітків, які жили в Германіт, вступали в Гітлерюгенд. У 1937 році у День Коронації над усіма німецькими колоніями майоріли прапори зі свастикою. «Ви проміняли віру в Бога на віру в Гітлера», – сумно говорили тоді люди похилого віку.

Усе це призвело до того, що Англія, яка володіла тоді мандатом на Палестину, вважала за потрібне розцінювати Мошав Германіт як стан ворога. На початку Другої світової війни колоністи з німецьким громадянством були відправлені британцями, разом з громадянами ворожих держав Італії та Угорщини, в табори для інтернованих в Вальдхаймі і Вифлеємі Галілейському. 31 липня 1941 року 661 коло-

ністи були депортовані до Австралії через Єгипет, 345 залишені в Палестині. До утворення держави Ізраїль всі темплери покинули Палестину і влаштувалися в Австралії.

А вже в наш час, коли в Хайфі зайнялися реставрацією будинків колишньої німецької колонії, муніципалітет Хайфи звернувся за допомогою до історичної батьківщини темплерів у Штутгарті.

Влада Баден-Вюртембергу допомогла у відновленні колишнього вигляду будинків німецьких колоністів і навіть подарувала точну копію дзвону, який нині встановлено на даху колишнього Німецького народного дому, а тепер міського музею. Того самого дзвону, за яким колись колоністи звіряли годинники в кожному будинку на Кармель-штрассе і який сам звірявся з сонячним годинником у дворі будинку Готліба Шумахера, що стоїть навпроти.

■ БРАТИ ПО ЗБРОЇ

Вечоріє. Осіннє сонце заходить над горою Кармель. На центральній залізничній станції Хайфи, попередньо пройшовши через пункт контролю, а мій рюкзак «шомер» (так на івриті називається охоронець) пропустив для сканування через спеціальну машину, сідаю на червоний двоповерховий німецький поїзд, що прямує в південному напрямку. Біля мене сідають молоді хлопці та дівчата в уніформі ЦАГАЛу (Армії оборони Ізраїлю) – військовослужбовці строкової служби. Вони їдуть на Шабат додому у короткотермінові відпустки. Майже всі зі зброєю.

— Шалом! Слава Україні! – з таким привітанням до мене звертається військовий з шевроном елітного бойового підрозділу ЦАГАЛу. Виглядає, що військовий помітив на моїй шапці-мазепинці тризуб, родом він сам з України. — Ми брати

по зброї. Ми захищаємо нашу країну від арабського тероризму, а ви Україну – від проросійського, – стверджує Михайло (так його звати в українському варіанті). Вночі у них були навчання з тактичної підготовки і він та його побратими майже не спали. Тому він звертається до мене, як до союзника, з проханням подивитися за автоматами «Тавор», що стоять біля вікна, поки дорогою вони трохи посплять. Я охоче погоджуюсь.

Поїзд йде до Тель-Авіву, де я маю пересісти на регіональний експрес до Петах-Тікві, на досить великій швидкості майже без зупинок. За годину подорожі розглядаю зброю. «Тавор» – модель сучасного ізраїльського автомата калібру 5,56 мм, що випускається концерном Israe Military Industries. Назва автомата походить від гори Тавор. Цікаво, що такою самою зброєю, але українського виробництва, озброєні спецпідрозділи Військових сил України. Фактично український автомат «Форт-221», який виробляється у Вінниці, є ліцензійною копією ізраїльського «Тавору». Ця стрілецька зброя є однією з найсучасніших у світі. У десантників і морських піхотинців, котрі брали участь у військовому параді в Києві на Хрещатику до Дня Незалежності 24 серпня 2017 року, були сучасні автомати «Форт-221» та «Форт-224», які вражають противника на відстані до 500 метрів.

Згадав я і спільну вечерю у гостинній родині Вікторії та Григорія Зільберштайнів у Петах-Тікві. Тоді до батьків у короткотермінову відпустку на Шабат прибув їх старший син Марко. Він служить у танковій бригаді ЦАГАЛ, що розміщена на півдні країни в пустелі Негев. Строк строкової служби у нього 3 роки. З великою гордістю Марко розповів мені, що йому довірено нести службу на сучасному танку ізраїльського виробництва «Меркава» (на івриті «Колісниця»). Поділився він зі мною і деякими враженнями від участі у танкових патрулях кордонів сектору Газа, звідки йде реальна загроза ісламського тероризму.

Потяг прибуває до Тель-Авіву. Я прощаюся з військовими. Ми тиснемо руки і я підсумовую, що той народ, який може себе реально захистити, заслуговує поваги.

Моя перша подорож до Святої Землі успішно закінчується. Хочу подякувати за благословення на прощу та молитви за подорожнього Апостольському екзарху Кир Петру Крику та отцю-пароху Роману Врущаку.

А закінчити свої нотатки подорожнього я би хотів словами Папи Франциска: «Життя – це подорож, по різних дорогах, різними шляхами, які залишають свій слід на нас...»

Дмитро Мірецький, Хайфа, Петах-Тікві, (Ізраїль) – Есслінген на Неккарі (Вюртемберг, Німеччина), Міжнародна федерація журналістів (IFJ), спеціально для «Християнського голосу».

Всі світлини надіслані автором статті

Думи мої...

Виступ на засіданні дискусійного клубу Бізнес Сredo в Київському центрі УКУ владика Борис Гудзяк починає зі спостереження за еволюцією української діаспори. За прогнозами владика, у найближчі 10–15 років 90 відсотків мігрантів асимілюються, і їхні діти вже не говоритимуть українською. У них будуть інші пріоритети, ніж збереження мови.

Розмова переходить до чутливої теми: чи варто приймати на благородну справу гроші, зароблені нечесним шляхом? «Це дуже тонка справа. Це я вам кажу із власного досвіду», – загадково посміхається владика. І розповідає, як на початку 2000-х обговорював зі стейкхолдерами УКУ ситуацію «а що робити, коли гроші запропонує Кучма». Закордонні авторитети порадили брати, але робити це публічно, спрямовувати на добру справу «і не дозволяти грошам керувати вами». Тема дискусії так і лунає: «Чи замовляє музику той, хто платить?».

Запитання із зали про те, чому за чотири роки, що минули після Революції Гідності, не покарані ті, хто уособлюється зі «злочинною владою», приймав диктаторські закони тощо. І як жити далі з усіма ними.

Владика добирає слова і видно, що готується сказати непопулярну річ. «Мусить бути правда, щоб було примирення.

Але потрібна якась процедура, щоб людина могла перепросити у суспільства, не знищуючи себе. Коли людина загнана в кут – це недобре.»

Тему підхоплює Володимир Лавренчук із банку Аваль. Його логіка така: якщо на наших очах чесна людина перетворюється на шахрая, а добра – на злу (і це ми побачили за чотири роки), – то можливий і зворотній процес. І треба дати цьому процесу шанс. «Майбутнє цінніше, і тому наші зусилля повинні бути більш спрямовані в майбутнє, ніж у минуле.»

Взагалі спікери підводять до думки, що в найближчому майбутньому нам доведеться примиритися з багатьма речами, стосовно яких сьогодні в суспільстві діаметрально протилежні погляди. Примиритися заради інших, більш важливих пріоритетів. Поки що бачу, як для людей більш важлива тема покарання, ніж тема примирення. А якщо не покарання, то примусової зміни поведінки інших людей. Ключове слово тут «примусової».

З іншого боку, Церква і бізнес одностайно закликають дивитися в майбутнє та використовувати ті можливості, які маємо. «Ми не матимемо інших українців. Ми мусимо грати в шахи тими фігурами, які стоять на столі» (вл. Борис Гудзяк).

Ліна Куц, з Фейсбуку

XII

НАВІЩО НАМ ПАТРІАРХАТ?

Глава УГКЦ Святослав припустив, що якби ми справді хотіли почути слово патріарха Йосифа про те, що нам сьогодні потрібно робити, він би нам сказав будувати патріархат. Про це він сказав під час відкритої дискусії «Патріарх Йосиф Сліпий: бути собою!» на завершення Ювілейного року, присвяченого 125-літтю з дня народження Йосифа Сліпого.

«Знаю, що ця тема дуже делікатна й широка. За більше як 50 років свого дозрівання, осмислення в нашій Церкві вона набула різних вимірів: емоційного, наукового і навіть суспільно-політичного. Я не можу зараз проаналізувати всіх аргументів "за" і "проти", але моїм завданням є спонукати вас до дискусії, а відтак до серйозної праці, аби той патріархат, який нам заповідав патріарх Йосиф, який ми маємо обов'язок розвивати і збудувати, можна було досягнути, як цю корону на Главі нашої Церкви, про яку писав патріарх Йосиф», – сказав Святослав.

Архиєрей представив учасникам дискусії текст За-

Найбільшим завданням митрополита Володимира Стернюка (1907–1997) було зберегти Церкву в советський час і оживити її. Багатьох священників заарештували, багато не повернулися з Сибіру, отці старшого віку померли. Тому владика поставив собі за мету плекати і вишколювати молодих священників. Мав стати місіонером-редемптористом і проповідником. Але на його долю випала інша місія – в умовах репресій нести відповідальність за життя вірних. Став провідником підпільної УГКЦ. Його шлях можна справді охарактеризувати словами «життя як подвиг». Після повернення із заслання, маючи за плечима європейські школи і 15 років навчання в Бельгії, пішов навчатися на фельдшера і працював санітаром швидкої допомоги. (Із статті «Найважливішим завданням митрополита Володимира Стернюка було зберегти та оживити Церкву», Ді УГКЦ)

повіту патріарха Йосифа... І звернув увагу на чотири документи, які, на його думку, є надзвичайно важливими і цінними щодо теми патріархату УГКЦ. Зокрема, це лист ще митрополита Йосифа Сліпого до папи Павла VI, датований 19 серпня 1969 року, в якому тодішній митрополит просить надати нашій Церкві патріархат, і документ наших єпископів, учасників II Ватиканського Собору, котрі звертаються до Папи в контексті соборових діянь з проханням про патріархат. Також Глава УГКЦ нагадав про душпастирський лист блаженнішого Любомира від 2004 року, який для нас сьогодні є мостиком із 1960-х років до нашої дійсності.

Патріарх Йосиф писав: «І вас, мої любі діти, прошу ніколи не відмовлятися від патріархату своєї стражданої Церкви. Ви ж живучі існуючі її діти...». Під цим листом і далі він уже

підписувався як «патріарх Йосиф». «Наступна фраза є надзвичайно важлива, тому що вона висловлює внутрішній онтологічний зміст нашої Церкви: "Тому заповідаю вам: моліться, як дотепер за Патріарха Києво-Галицького і всієї Русі, безіменного і ще невідомого. Прийде час, коли всемогутній Господь пришле його нашій Церкві і оголосить його ім'я. Але наш патріархат ми вже маємо..." І саме на тих словах, що ми патріархат уже маємо, я б хотів застановитися на основі тих документів і листів до Святішого Отця...» – додав Предстоятель.

За словами Святослава, патріарх Йосиф бачив єдиний патріархат в Україні. Він розумів його екуменічне значення і екуменічний вимір. «Це Заповіт. І тепер перед нами завдання, як його розуміти і як його втілювати.»

Продовження на 8 стор. ►

У церковному розумінні патріарх – це найвищий сан і титул отця, голови і носія верховної юрисдикції в помісній та автономній Церкві. У «Декреті про східні католицькі Церкви» зазначається: «Назву східного патріарха носить той єпископ, що має судову владу над всіма єпископами, включно з митрополитами, над кліром і мирянами своєї території чи свого обряду, згідно з приписами права і без порушення первозверховної влади Римського Первосвященника». Сан патріарха і статус патріархату будь-яка християнська Церква здобуває, щоб зберегти свою єдність та історичну ідентичність.

Українці домагалися надання патріархату своїй Церкві ще до проведення Берестейського Собору 1596 року, коли ієрархи Київської митрополії підписали унію із Римським престолом і коли фактично постала УГКЦ. Однак у документах самого Собору ідею патріархату так і не було зафіксовано. 1624 року українськими владиками було передано до Риму новий проект документу, яким передбачалося надання Церкві статусу патріаршої. Але то був уже інший, несприятливий для цього час.

Нові серйозні спроби щодо надання УГКЦ патріархату відновилися лише у ХХ столітті, коли Папа Римський Пій Х наділив митрополита Андрея Шептицького патріаршими правами над Україною і російською імперією, але без патріаршого титулу. Революційні кроки у цьому напрямі зробив наступник А. Шептицького блаженніший Кир Йосиф Сліпий. Саме на цей час припадає особлива активність Московського патріархату, який розпочав тиск на Ватикан, щоб той призупинив рух українців до заснування свого патріархату. Цей тиск не припиняється й сьогодні.

Богдан Червак,
парафіянин церкви св. Миколая Чудотворця
на Аскольдовій могилі,
фрагмент статті «Патріархат для нації»,
газета «День»

НАВИЩО НАМ ПАТРІАРХАТ?

▼ Продовження. Початок на 7 стор.

«Патріарх Йосиф говорить, що ми вже є патріаршою Церквою. Говорить про різні етапи історії українського християнства Київської Церкви, згадує різного роду дискусії, які велися унійною і православною частиною Київської Церкви. Відтак певні змагання, певні думки, наміри, які зроджувалися в різних європейських столицях, зокрема у Ватикані, аби довести, що ми є патріаршою Церквою. Ми маємо всі необхідні права й ознаки, яким відповідає Церква, яку можна назвати патріаршою. Так і казав: "Тому, Святіший Отче, прошу надати нашій Церкві патріархат"», – розповів Предстоятель.

Глава Церкви також заявив про абсолютну актуальність пастирського листа Блаженнішого Любомира (Гузара), датованого серпнем 2004 року про утворення устрою Української Греко-Католицької Церкви. «Блаженніший Любомир у цьому листі говорить так. Наш патріархат – це не є самоціль, наш патріархат – це є дорога. А що є остаточною метою? Остаточною метою є розквіт і повне життя Київської Церкви. Патріархат – стан душі, як найвищий вияв суті і покликання

Церкви. Тому прагнення нашого народу в минулому і тепер встановити патріарший устрій слід розглядати по-церковному, по-божому, а не як самоціль», – зазначив духовний пастир греко-католиків.

За його словами, тут проглядається така нотка полеміки інструментувати тему патріархату з політичною метою... «У цьому листі, – вважає Глава Церкви, – Блаженніший Любомир говорить, що екуменічний вимір є чи не найважливіший. Можливо, найбільш болючий. І скажімо собі відверто, це єдина причина, чому ми ще сьогодні не маємо патріархату». Блаженніший Любомир перерахував п'ять причин, закидів, чому нам не визнають патріаршу гідність. Глава Церкви нагадав ці закиди: **«Перше** – патріархат УГКЦ послаблюватиме сопричасття з наступником святого апостола Петра. А отже, послаблюватиме зв'язок з усією Католицькою Церквою. **Другий закид** – патріархат означатиме створення націоналістично забарвленої Церкви, яка сіятиме ненависть супроти всіх інших. **Третє** – патріархат УГКЦ став би великою перешкодою для об'єднання християн

в Україні. **Четверте** – створення патріархату УГКЦ означало б нехтуванням прав Московського патріархату, який вважає Україну своєю канонічною територією. **І п'яте** – патріархат УГКЦ призвів би до збереження уніатизму, який був засуджений як невідповідний шлях для досягнення єдності між усіма християнами».

«Гадаю, – додав Святослав, – це є вичерпний аналіз усіх закидів, які настільки актуальні сьогодні, що їх можна повторювати як аксіому. Годі проти кожного з цих пунктів полемізувати. І навіть Блаженніший Любомир не хотів цього робити. Блаженніший підкреслював, що ніхто навіть не поцікавився, хто такі греко-католики. Ніхто не приглянувся до тої Церкви, яка хоче бути собою. Я б хотів відповісти на це лише у світлі сучасних дискусій про створення єдиної помісної Церкви в Україні. Бо тоді тих п'ять пунктів можна звести до двох, які, де-факто, повторюють ієрархи православних Церков в Україні».

Перший міф каже, «ну в принципі, дивіться, Греко-Католицька Церква в єдності з Ватиканом, як і УПЦ з Московським патріархатом. Тобто, на думку таких

полемістів, є абсолютна відповідність, мовляв, чому ви кажете нам від'єднуватися від МП, якщо греко-католики успішно тримаються Ватикану».

«І тут показується, – відзначив Блаженніший Святослав, – абсолютне нерозуміння ролі Святішого Отця як Вселенського Архиєрея. Тут абсолютно бачиться проекція такої, я б сказав, ще не дуже розвиненої православної аксіології на поняття Вселенської Церкви. Є одне чітке непорозуміння. Тому, гадаю, наш патріархат має велику місію, аби православному світові пояснити сутність служіння наступника апостола Петра. Абсолютно не послаблюючи нашого з ним сопричасття».

У чому полягає це свідчення? «Звертаючись і пояснюючи, хто ми такі як патріарша Церква в сопричастті з Римським Апостольським престолом, ми маємо сказати: **браття православні, ми не є частиною латинського патріархату. Ми будемо свій. Ми хочемо бути в сопричастті з Римським Апостольським престолом як повноправна помісна Церква свого права, яка несе свідчення єдності Христової Церкви першого тисячоліття, як у сопричастті з Римським Апостольським**

престолом у першому тисячолітті був Антіохійський патріархат, Єрусалимський патріархат, Константинопольський патріархат і всі інші помісні Церкви», – наголосив Предстоятель УГКЦ.

«Московський патріархат цієї церковної пам'яті не має, тому що він зародився і виник уже після так званої великої схизми. Тому їм важко це збагнути. Я ніколи не чув, аби Українська Православна Церква змагалася за свій патріархат. Бо ніколи жоден з теперішніх православних патріархів не претендував і не претендує на роль вселенського архиєрея.»

Наступний аксіологічний міф, за словами Святослава, полягає в тому, що єдина помісна Церква в Україні може бути тільки тоді здобута, коли греко-католики відмовляться від сопричасття з Римським Апостольським престолом. І лише тоді може відбутися єднання усіх спадкоємців Київського християнства. «І тут, гадаю, є велике завдання нашої Церкви свідчити і православним Церквам в Україні, і так само Римському Апостольському престолові, як наш патріархат допоможе справі єднання Церков.»

Подано за: news.ugcc.ua

Думи мої...

ПАМ'ЯТИ ЗАМОРДОВАНИХ ПІД КРУТАМИ

Того дня, коли большевики вступили у Київ, коли, здавалось, усе загинуло, прийшла до мене мати і впала переді мною навколішки. «Я мала одного сина, так, як сонце в небі, – сказала вона, – і він пішов проти большевиків. Коли б я йому сказала одне слово, коли б я прохала його лишитись, він пожалував би мене і зостався б зі мною, але я не сказала ні слова: коли Україні потрібні наші діти, – хай ідуть. Тільки скажіть мені, покляніться мені, що Україна не загинула, і тоді я не буду плакати, не буду вбиватись за єдиним моїм сином». Заради цих матерів, заради цих юнаків-героїв ми повинні всі, що лишилися живими, поклястись на цій могилі – віддати Україні все наше життя. Тільки всесильною працею на життя України можемо ми поквітувати їх жертву і зняти з них тягар марної, німої смерті.

Діти України, старші й малі, ця могила – ваш храм.

**Людмила Старицька-Черняхівська (1868–1941),
фрагмент твору «Пам'яті юнаків-героїв,
замордованих під Крутами»**

Іван Іжакевич (1864–1962), «Аскольдова могила», 1913 р.

«Тіла загиблих студентів і гімназистів з-під Крут були перевезені до Києва і 19 березня 1918 року урочисто поховані на Аскольдовій могилі. Участь у траурному мітингу взяли державні й політичні діячі УНР.» (Файзулін Ярослав, «Тиждень.ua»)

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потребі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5